

Dette gjør du med sprekker i parketten

Kald vinterluft bærer ikke med seg så mye fuktighet, og det kjenner vi igjen på at vi blir tørrere i hud og hår, og vi kan se den tørrere luften på interiøret. Nå kan parkettgulvene rundt om i Norge få små sprekker og begynne å knirke. Her er tipsene som kan hjelpe.

Av Emma Wold/ifi.no

Tre er et levende materiale, både når det står i skogen og når det ligger på gulvet. Det vil si at treverket innendørs både sveller og krymper alt ettersom hvordan luftfuktigheten forandres. Dette viser seg typisk som sprekker mellom parkettbordene. Denne naturlige bevegelsen i alt treverk er årsaken for at sprekker og knirk i parkettgulv ikke er reklamasjonsgrunnlag.

– Når det er som tørrest i luften om vinteren kan parkettgulvet i korte perioder få små sprekker. Dette er en helt naturlig konsekvens av lav luftfuktighet, og sprekken blir borte når fukten øker igjen. Likevel er det mulig å i noen grad forebygge at sprekken i det hele tatt oppstår, sier Chera Westman, teknisk rådgiver hos ifi.no.

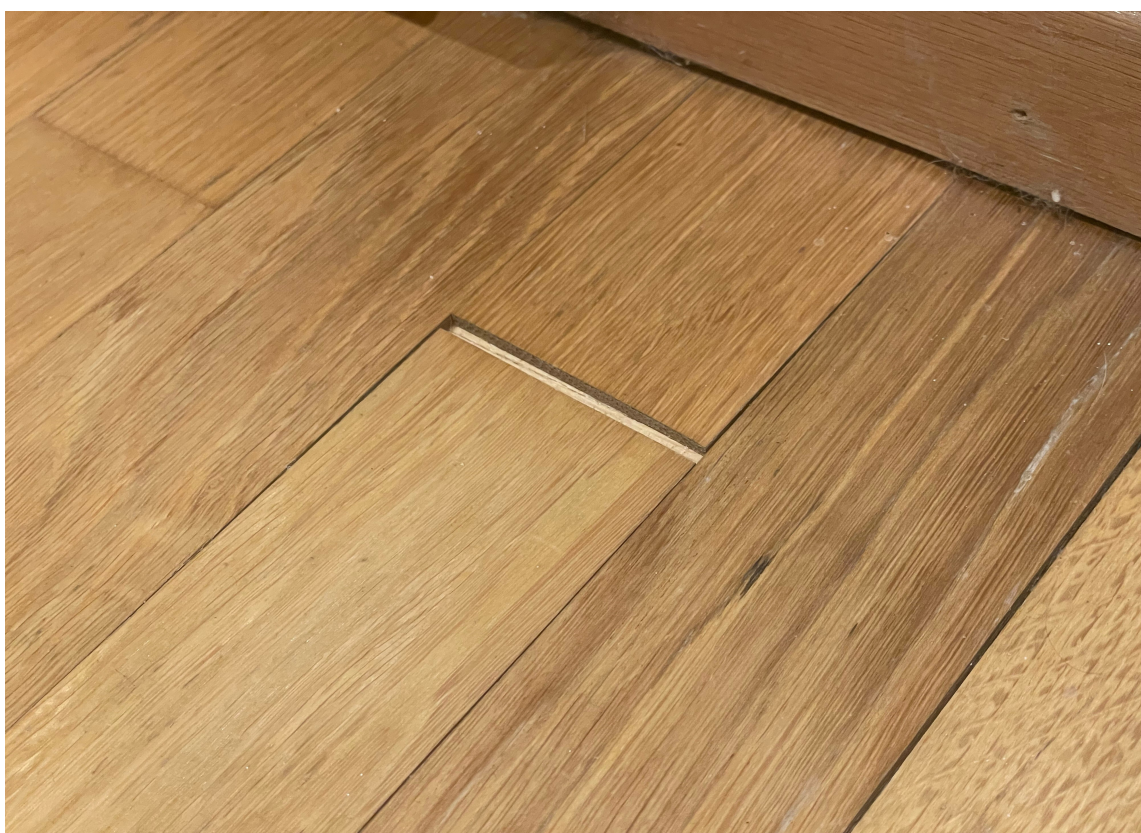
Tre er det som heter et hygroskopisk materiale, det vil si at det trekker til seg fuktighet fra omgivelsene. Dette er gulvbransjen klar over, og moderne gulv er laget for å tåle det som faktisk er store fuktvariasjoner her i Norge. De tørre norske vintrene gir ekstreme klimapåkjennelser, og gulvkunder bør velge produkter som er laget for disse forholdene.

Unngå skader som varer

Selv om sjansen er stor for at sprekke naturlig forsvinner når treverket sveller til våren, er det likevel viktig at ikke luftfuktigheten blir for lav. Luftfuktigheten måler du enkelt med et hygrometer. Innkjøp av et bra måleinstrument kan vise seg å bli godt investerte hundrelapper. Den relative luftfuktigheten i inneluften skal gjerne ligge mellom 30-60 prosent, men vinterstid vil den i mange boliger ligge under 20 prosent over tid. Dette kan føre til langvarige skader på tregulv.

– Et eksempel på slike skader er knirk i gulvet som ikke gir seg, sprekker mellom stavene i ett og samme parkettbord og mellom parkettbordene, og i verste fall at toppsjiktet løsner fra mellomsjiktet i konstruksjonen. Slike skader går ikke tilbake av seg selv når luftfuktigheten stiger, understreker Westman.

Det er med andre ord viktig å følge med, slik at man kan gjøre noen tiltak før det begynner å sprekke opp.

STAV PÅ AVVEIE: I denne trestavs eikeparketten har staven i midten på gulvplanken løsnet. Dette er en skade som kan bli varig, selv når luftfuktigheten stiger igjen til våren.

Tilfør fuktighet med enkle grep

I moderne, tette hus og leiligheter med mekanisk (balansert) ventilasjon og boliger i innlandet er risikoen spesielt stor for tørt innklima. Elektriske panelovner og gulvvarme bidrar også til å tørke ut luften. Det anbefales ikke å skru av ventilasjonen i moderne boliger, men du kan kanskje justere ned sirkulasjonshastigheten litt, altså hvor ofte luften byttes ut. Et annet alternativ er å tilføre litt fukt.

– Dusj med badedøren åpen. Kok poteter uten lokk på kjelen, og med kjøkkenviften skrudd av. Husk å vanne potteplanter og sett tørkestativet til klesvasken i stua der gulvet begynner å sprike, alt dette er

tiltak som tilfører ganske mye fuktighet i et rom, sier Westman.

Har du tjukke og lange gardiner, er det også et godt tips å dusje de lett med en sprayflaske. Når gardinene tørker opp, frigjør de fuktigheten ut i luften.

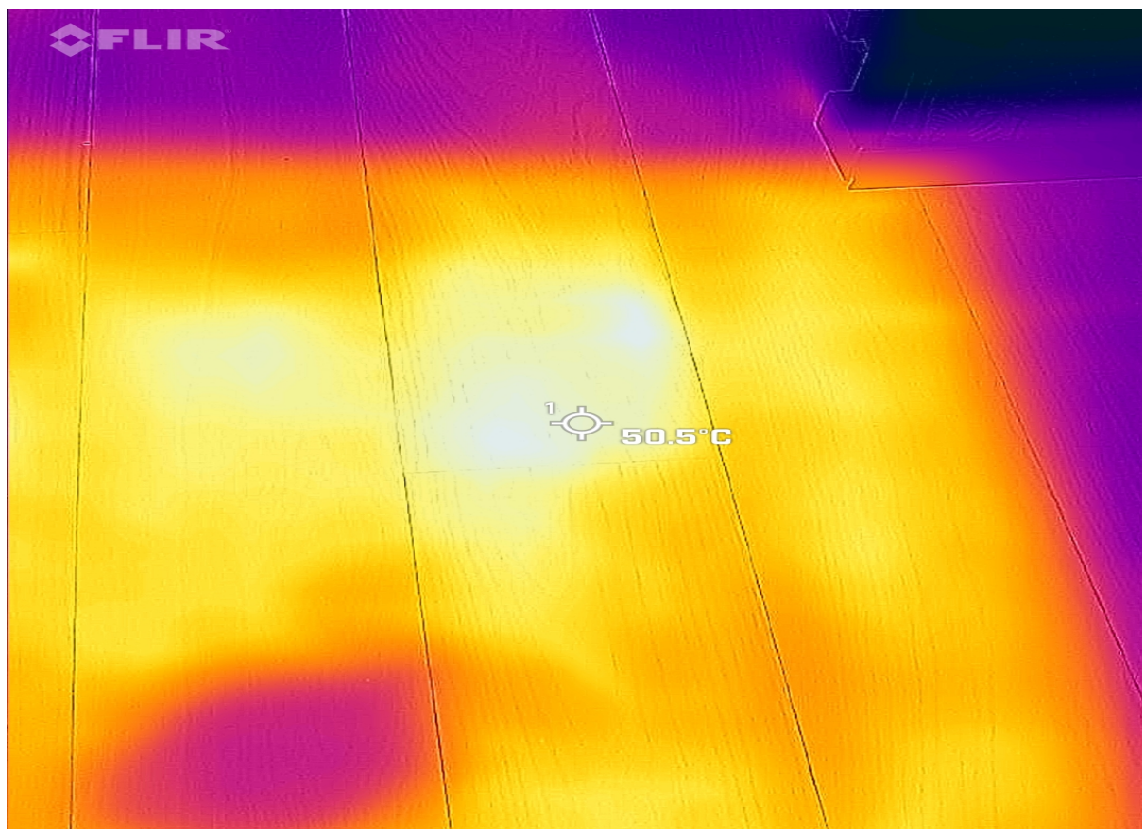
UØNSKET: Sprekker i parkett og andre tregulv er for mange sjenerende, og det samler seg mye støv ned i sprekkenes.

Senk temperaturen

– Å skru ned temperaturen i boligen når du ikke er hjemme eller om natten, er bra både for strømregningen, miljøet og parketten, påpeker Westman.

Senkes temperaturen i et rom med 1 grad vil luftfuktigheten kunne øke med omtrent 1,5 til 2 prosent. Dette er et godt tiltak for tørre tregulv. Det er også verdt å notere seg at gulvvarme må brukes med omhu, og temperaturen skal ikke overstige 27 grader i overflaten. Dette gjelder åpne flater, men også under gulvtepper. Bli tregulvet for varmt kan det rett og slett gå opp i limingen, og spesielt under tykke gulvtepper er dette en risiko.

Konklusjonen er i hvert fall at krympesprekker om vinteren er helt normalt i treverk, og gulv som får disse sprekkenes blir vanligvis helt fine igjen når sommeren kommer.

ALT FOR VARMT: Det kameraet avslører at det er over 50 grader i dette gulvet. Det kan føre til større skader på tregulvet.

Vær varsom med luftfuktere

Det finnes egne luftfuktere på markedet, og det er verdt å nevne at det er et mye omdiskutert tema. Folkehelseinstituttet varslers at det er fare for bakterie- eller soppvekst i selve luftfukteren, som kan være skadelig å puste inn når det spres i rommet.

I tillegg er det forskjell på hvordan fukt bør tilføres i eldre og nyere boliger. Eldre boliger har gjerne lufteventiler, og i høyere grad selvtrekk eller naturlig ventilasjon, og har oftere høyere luftfuktighet naturlig, sammenlignet med en ny bolig som har balansert ventilasjon med vifter. Her kan tilførsel av for mye fukt til inneluften føre til kondens ved vinduer og kalde flater.

Rådet fra gulvbransjen er i første omgang å ikke stresse dersom gulvet får små sprekker eller knirker om vinteren. Det går normalt over. I tillegg bør du ha et godt fungerende hygrometer, slik at du kan følge med på at luftfuktigheten ikke avviker fra anbefalte prosenter – det skal hverken være for fuktig, eller for tørt. Når luften er passe fuktig, er tregulvet mest fornøyd.

Mer informasjon

- gulvfakta.no: <https://gulvfakta.no/>